

Programa școlară
pentru disciplina

Practica pedagogică

Clasele a IX-a și a X-a
Curriculum de specialitate (CS)
pentru filiera vocațională, profilul pedagogic,
specializarea *Pedagogia învățământului primar*

Practica pedagogică este o disciplină din curriculumul pentru filiera vocațională, profilul pedagogic, specializarea *Pedagogia învățământului primar* și reprezintă o componentă esențială a setului de discipline psihopedagogice și metodice. Aceasta marchează pentru elevii din clasele a IX-a și a X-a debutul pregătirii de specialitate, orientându-i spre înțelegerea ansamblului de servicii, intervenții și responsabilități educaționale specifice ciclului primar (vârstele 6–11 ani, clasa pregătitoare, I–IV). Participarea la activitățile de practică răspunde atât cerințelor sociale, cât și finalităților învățământului și caracteristicilor de dezvoltare ale elevilor, fiind fundamentată pe competențele-cheie europene și pe atributele considerate prioritare pentru formarea viitorilor profesioniști. Această disciplină susține dezvoltarea competențelor profesionale integrate – psihopedagogice, didactice, psihosociale, relaționale și de gestionare a parcursului profesional – oferind experiențe directe relevante pentru domeniul educației primare. Elaborarea programei a ținut seama de profilul de competențe al cadrului didactic debutant, de profilul de formare al absolventului de liceu, de structura curriculară specifică învățământului primar, precum și de reglementările Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, care pun accent pe centrarea pe elev, individualizarea învățării, colaborarea cu părinții și responsabilitatea siguranței fizice și emoționale a elevilor. Totodată, au fost avute în vedere evoluțiile recente din pedagogia învățământului primar și a documentelor legislative în vigoare.

În elaborarea programei au fost valorificate drept repere următoarele:

- profilul de competențe al cadrului didactic și standardele profesionale pentru pedagogia învățământului primar (pentru cadre didactice aflate la începutul carierei) (2024);
- profilul de formare al absolventului de liceu;
- elementele de proiectare curriculară specifice Curriculumului național;
- prevederi ale Legii învățământului preuniversitar nr 198/2023;
- prevederi ce țin de responsabilitatea asigurării în procesul educațional a siguranței fizice și psihologice a copiilor;
- dezvoltările recente din domeniul pedagogiei învățământului primar;
- ghiduri de practică/documente curriculare care acoperă problematică formării profesioniștilor în pedagogia învățământului primar.

Bugetul de timp alocat acestei discipline, conform planului-cadru, este de **3 ore pe săptămână**.

Programa este elaborată pornind de la competențele generale, comune tuturor disciplinelor psihopedagogice, stabilite de grupul de coordonare a dezvoltării curriculumului de specialitate pentru profilul pedagogic și cuprinde:

- notă de prezentare;
- competențe generale;
- competențe specifice;
- exemple de activități de învățare;
- conținuturi;
- sugestii metodologice.

Competențele generale sunt definite pentru întreg nivelul liceal în cadrul filierei vocaționale, profilul pedagogic, specializarea *Pedagogia învățământului primar*.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora.

Conținuturile învățării sunt mijloace prin care se urmărește realizarea competențelor.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrele didactice în utilizarea prezentei programe școlare în ceea ce privește proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare în concordanță cu specificul disciplinei.

Această programă este *fundamentată pe o abordare interdisciplinară, evidențiind și valorificând conexiunile dintre componentele practice cu cele teoretice, specifice disciplinelor psihopedagogice și metodice*. Accentul este pus pe activitățile de asistență/observare a activităților tematice/didactice din școală, având scopul de a facilita acomodarea viitorilor specialiști în pedagogia învățământului primar cu specificul procesului instructiv-educativ, cu dinamica claselor de elevi și cu strategiile eficiente de management al clasei.

Prin parcurgerea acestei discipline se urmărește dezvoltarea capacităților esențiale de analiză, reflecție metacognitivă și adaptare proactivă la exigențele contextului educațional din școală.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice
CG2	Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun
CG3	Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică
CG4	Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale
CG5	Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CLASA a IX-a COMPETENȚE SPECIFICE (CS) ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul și caracteristicile instituției și ale contextului în care se desfășoară practica pedagogică

CS.1.1. Identifică tipul și structura instituției sau organizației educaționale în care se desfășoară practica pedagogică (instituții de învățământ)

- realizarea unui tur ghidat al instituției de învățământ, axat pe identificarea spațiilor specifice (sala de clasă, cabinetul de resurse, cancelaria, biblioteca) și a destinației acestora;
- studiul Regulamentului de Ordine Interioară (ROI), identificând rolul și responsabilitățile personalului didactic, auxiliar și nedidactic;
- crearea unei scheme grafice care să ilustreze structura ierarhică a școlii (director, director adjunct, cadre didactice, elevi, părinți) și fluxul de comunicare principal;
- asistarea la o ședință de consiliu profesoral sau o ședință cu părinții (dacă este permis), notând rolurile jucate de diferiți actori.

CS.1.2. Descrie mediul fizic și psihosocial al instituției / organizației de practică (spațiile, dotările, climatul educațional, relațiile între elevi și personalul didactic, cadrele didactice / personalul didactic auxiliar / personalul nedidactic, relațiile între elevi)

- realizarea unor prezentări ale spațiilor și dotărilor existente în instituția de învățământ: amenajarea sălilor de clasă, accesul la resurse educaționale, tipuri de resurse materiale din sala de clasă, atractivitatea materialelor didactice, organizarea lor pe categorii, accesibilizarea spațiilor și căilor de acces, igiena, siguranța, spațiile exterioare, dotările sanitare etc.;
- completarea unor grile de observare cu accent pe ambianța educațională și interacțiunile din cadrul unei clase de elevi;
- activitate colaborativă online: elevii propun, printr-un Padlet/whiteboard, soluții pentru adaptarea mediului educațional la nevoile diferite ale elevilor (CES, vulnerabilități educaționale și sociale, comportamente atipice, neurodivergență, remigranți, imigranți ș.a.);
- utilizarea unor grile de analiză/checklist-uri pentru a descrie specificul comunicării didactice în contextul educației la nivelul învățământului primar (modul în care învățătorul/profesorul pentru învățământ primar interacționează cu elevii, cu personalul didactic auxiliar, colegii din instituție etc.);
- participarea la sesiuni/activități de debriefing/reflecție ghidată alături de profesorul coordonator de practică.

CG 2- Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

CS.2.1. Identifică în activitatea de practică elementele esențiale ale proiectării procesului instructiv-educativ desfășurat în învățământul primar, pe baza documentelor legislative și curriculare

- analiza documentelor elaborate de învățătoare/profesorul pentru învățământ primar;
- discutarea în grup a finalităților educației și ale unor documente curriculare relevante;
- activitate de simulare: „Tu ești învățătoarea!” – elevii realizează și prezintă proiectul cu activități pentru o zi (din învățământul primar);
- crearea unei matrici care să asocieze o competență specifică cu un conținut și cu o sugestie de metodă didactică din programă;
- utilizarea softurilor de prezentare sau a instrumentelor online de creare de fișe (TIC) pentru a realiza resurse atractive pentru elevi;
- utilizarea unor fișe de observație în timpul practicii, urmărind aplicarea concretă a unor concepte (ex: stadiul operațiilor concrete – Piaget, zona proximei dezvoltări – Vîgotski), folosind un template dat;
- crearea unui set de materiale didactice vizuale (planșe, postere) care să respecte principiile estetice (cromatică, layout) și care să fie utilizate într-o lecție practică.

CS.2.2. Corelează achizițiile învățării dobândite la disciplinele de specialitate și la cele din trunchiul comun cu exemple practice din lecțiile și intervențiile educative observate în învățământul primar

- realizarea unui portofoliu de practică în care elevul descrie cum aplică în lecțiile observate cunoștințe din: pedagogie, psihologie etc.;
- activitate colaborativă online: elevii construiesc un portofoliu digital în Padlet, Book creator, Canva, Genially cu reflecții personale și materiale din practica pedagogică;
- elaborarea unui podcast/vlog/blog despre practică în care elevii discută experiențele observate la nivelul învățământului primar;
- activitate de reflecție colaborativă pe Padlet: elevii adaugă reflecții personale despre lecțiile observate în activitatea de practică;
- elaborarea unei culegeri digitale (în Padlet, Popplet, BookCreator etc.) cu idei de jocuri, resurse materiale observate în practica pedagogică;
- realizarea unui arbore de derivare pentru exemplificarea legăturilor dintre achizițiile din studiul disciplinelor de specialitate și exemplele practice.

CG 3 - Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

CS.3.1. Identifică elemente de specificitate ale abordărilor metodologice utilizate în intervențiile educaționale observate în învățământul primar

- discuție dirijată după activitatea de practică pornind de la: „Cum a procedat învățătoarea pentru a-i îndruma pe elevi să asimileze conținuturile propuse?”;
- realizarea unei liste cu materiale didactice utilizate în învățământul primar;
- elaborarea unei hărți mentale digitale (MindMeister, Coggle, Popplet) cu materiale, jocuri observate în practica pedagogică;
- realizarea unei culegeri digitale de jocuri pe Google Drive sau Padlet;
- utilizarea unor platforme precum Kahoot, Way Ground, Socrative pentru o evaluare interactivă a cunoștințelor despre intervențiile educaționale observate;
- crearea unei prezentări interactive (în Genially, Slido, Nearpod etc.), cu tehnici de lucru, materiale, mijloace adaptate elevilor de nivel primar, din categoria celor cu CES sau aflați în risc de excluziune socială (ex. statut social, economic sau cultural. minoritate națională, copii separați temporar sau definitiv de părinți etc.);

CS.3.2. Reflectează asupra eficienței abordărilor metodologice, formulând observații și posibile sugestii de îmbunătățire adaptate contextului educațional

- utilizarea inteligenței artificiale generative, precum chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, NotebookLM, ChatGPT) pentru elaborarea unor scenarii didactice urmată de discuții dirijate din partea profesorului coordonator de practică: Ce menținem?; Ce schimbăm?; Ce adăugăm?;
- implementarea în cadrul practicii pedagogice a unui proiect de comunicare digitală (podcast, vlog sau blog tematic) pornind de la subiectul/tema: „Impactul educației în învățământul primar”;
- aplicarea tehnicii incidentului critic pornind de la tema: „Importanța educației din învățământul primar în pregătirea elevului”.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

CS.4.1. Identifică metode, tehnici și instrumente de evaluare utilizate în învățământul primar

- observarea modului în care profesorul pentru învățământ primar realizează evaluarea zilnică a elevilor (pornind de la conversație, fișe, jocuri de verificare, se explică utilizarea unor metode, tehnici și instrumente alternative - observarea sistematică a comportamentului și activității elevului, jurnalul reflexiv, proiectul, fișa de apreciere a progresului elevului, lista de control, scala de clasificare etc.);
- analizarea unor teste sau fișe de lucru reale utilizate de profesor și identificarea tipurilor de itemi (obiectivi, semiobiectivi, subiectivi), argumentând care dintre ei sunt mai potriviți pentru ciclul primar;
- analizarea metodelor, tehnicilor și instrumentelor de evaluare adecvate pentru diferite forme/tipuri ale acesteia (inițială, de parcurs, finală, formativă, sumativă etc.);
- completarea unei fișe de observare privind metodele de evaluare folosite în activitățile didactice;
- analizarea unor exemple de fișe de progres, portofolii și jurnale ale elevului;
- dezbateri pe marginea datelor colectate de elevii practicanți prin fișele/grilele de observare a lecției.

CS.4.2. Descrie situațiile de evaluare observate în intervențiile educaționale, raportându-se la efectele acestora asupra elevilor

- analizarea activităților observate din perspectiva evaluării în contextul învățământului primar;
- redactarea unei fișe reflexive: „Ce rol are evaluarea în învățământul primar?”;
- realizarea unui podcast educațional în care elevii discută despre importanța rolului feedbackului pozitiv;
- activitate de reflecție colaborativă pe Jamboard: „Cum putem adapta evaluarea pentru copiii cu nevoi educaționale speciale?”;
- realizarea unui organizator grafic pentru reprezentarea tipurilor de rezultate școlare din învățământul primar.

CG 5- Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CS.5.1. Descrie sarcinile desfășurate și experiențele dobândite în activitățile de observare și analiză pedagogică

- discuții de reflecție cu profesorul coordonator despre atitudinea, comportamentul și implicarea în activitățile specifice practicii pedagogice;
- realizarea unei autoevaluări scrise: „Cum am contribuit la buna desfășurare a activităților de practică?”;

- completarea unor grile de observare/checklist privind competențele demonstrate în timpul practicii (responsabilitate, comunicare, colaborare);
- realizarea unui portofoliu digital reflexiv (Google Sites / Padlet) cu imagini, fișe și reflecții privind activitățile din practică;
- utilizarea aplicației Mentimeter sau Jamboard pentru reflecție colectivă: „Ce am învățat despre responsabilitatea profesională?”, „Cum mă ajută activitatea de practică în orientarea în carieră și dezvoltarea identității profesionale?”.

CS.5.2. Evaluează propriile responsabilități și roluri în activitatea de practică pedagogică observativă

- redactarea unui jurnal de practică în care elevul descrie lecțiile observate și sarcinile proprii (pregătirea materialelor, asistarea la lecții, sprijinirea elevilor);
- discuție de grup: „Ce am învățat observând lecțiile de la învățământul primar?”;
- prezentarea orală a experiențelor trăite în perioada de practică, cu accent pe competențele dezvoltate;
- completarea unei fișe reflexive: „Ce am observat – Ce am învățat – Ce pot îmbunătăți”;
- realizarea unor prezentări digitale pe grupe cu experiențele din practica pedagogică;
- scrierea unei narațiuni educaționale „O zi memorabilă din practica pedagogică”, care să reflecte implicarea personală;
- redactarea unui eseu argumentativ pe tema “Ce obstacole pot întâmpina în profesia didactică și cum le pot depăși eficient”.

**CLASA a IX-
CONȚINUTURI**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	1.1. Instituția/organizația de practică (tipul de instituție, programele și proiectele educaționale dezvoltate, programul de funcționare, spațiile/dotările/resursele etc.) 1.2. Studiul legislației școlare și a documentelor curriculare utilizate în unitatea de învățământ; familiarizarea cu modul specific de planificare și desfășurare a activităților pe durata unei zile, săptămâni, modul/semestru, în școală și cu sistemul activităților metodice din unitatea de învățământ
2. Observare și implicare în realizarea unor activități școlare sau extrașcolare	2.1. Analiza documentelor curriculare și identificarea resurselor utilizate la clasa unde se efectuează practica pedagogică 2.2. Studiarea structurii documentelor întocmite de învățătoare/ profesor pentru învățământ primar (planificări, evidențe, fișe de caracterizare, proiecte de activitate didactică etc.) și a modului de organizare a acestora 2.3. Asistență la activitățile didactice conduse de învățătoare/ profesor pentru învățământ primar și la rezolvarea de către aceasta a unor probleme curente; consemnarea observațiilor în caietul de practică
3. Proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților didactice	3.1. Aspecte generale privind planificarea și proiectarea activității didactice în învățământul primar. Organizarea procesului didactic 3.2. Conceperea și elaborarea unor materiale suport pentru activitatea didactică: fișe de lucru, fișe de evaluare, jocuri didactice etc. 3.3. Elaborarea unor proiecte secvențiale sau integrale de optimizare a activităților didactice asistate
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice 4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile, fișe de analiză și reflecție, portofoliul elevului practicant etc.)

CLASA a X-a
COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Analizează specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale, precum și contextul de desfășurare al activității pedagogice

CS.1.1. Explică specificul instituțiilor/ organizațiilor educaționale, a documentelor școlare și structurilor de organizare și funcționare
<ul style="list-style-type: none">– realizarea unor proiecte pe echipe de lucru despre îmbunătățirea spațiului interior/exterior din instituția de practică (reamenajarea spațiului școlar pentru reușita desfășurării activităților didactice, de exemplu îmbunătățirea colțului Bibliotecă, Știință etc.);– studii de caz despre importanța spațiilor de învățare;– analiza standardelor privind materialele de predare-învățare în învățământul primar;– completarea unor grile/checklist-uri special concepute pentru a analiza tipurile de materiale existente în instituția de practică.
CS.1.2. Aplică strategii de comunicare și de colaborare cu personalul din instituțiile/organizațiile de practică (învățătoare/profesorii pentru învățământ primar, psihologi, logopezi, personal auxiliar, cadre medicale etc.)
<ul style="list-style-type: none">– simularea unei ședințe cu părinții: elevii vor trebui să simuleze scenariul unei ședințe cu părinții specifică învățământului primar;– completarea unor grile cu observații structurate asupra modului în care personalul specializat comunică și colaborează între ei, cu părinții și cu alți parteneri educaționali;– aplicarea tehnicii controversei creative: elevii vor dezbate bunele practici observate și vor propune modalități de îmbunătățire a comunicării și colaborării profesionale în instituția de învățământ;– crearea unui kit digital interactiv pentru comunicarea și colaborarea eficientă în școală (exemplu, infografice digitale animate ce ar putea fi realizate cu instrumente precum Canva, Piktochart; tutoriale video, realizate cu telefonul mobil sau software simplu de editare precum InShot, CapCut, Vimeo Create, care prezintă scenarii/tehnici de comunicare incluzivă în instituția de învățământ;– identificarea unor articole științifice, studii, ghiduri care conțin modalități/tehnici de comunicare, toate organizate într-un Padlet sau Wakelet, de către elevii practicanți;=.

CG 2 - Proiectează intervenții educaționale în baza documentelor legislative și curriculare în vigoare, valorificând integrat achizițiile învățării din curriculumul de specialitate și disciplinele din trunchiul comun

<p>CS.2.1. Descrie modul de aplicare a conținuturilor din curriculumul pentru învățământ primar în activitățile observate</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>exerciții de descriere a surselor și criteriilor de organizare pedagogică a conținuturilor specifice învățământului primar;</i>– <i>participarea la o sesiune de Rolestorming referitoare la conținuturile specifice învățământului primar, prin atribuirea unor roluri diverse (ex: părinte, învățător, specialist în curriculum, reprezentant al comunității etc.), elevii vor analiza și vor formula argumente variate referitoare la organizarea, relevanța și transmiterea conținuturilor educaționale destinate elevilor din învățământul primar;</i>– <i>realizarea unor organizatori cognitivi pentru a evidenția similitudinile și deosebirile dintre conținuturile educaționale abordate în învățământul primar;</i>– <i>exerciții de corelare a conținuturilor educaționale cu obiectivele operaționale și integrarea metodelor și mijloacelor.</i>
<p>CS.2.2. Implementează, cu sprijin din partea mentorului, elemente de conținut din curriculumul pentru învățământ primar în elaborarea unor secvențe educaționale simple, concepute pentru școlarul mic</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>selectarea unor resurse, platforme și aplicații didactice necesare în intervențiile educaționale simple, integrând tehnologiile și instrumentele digitale; aplicații practice de elaborare a unor resurse didactice pentru învățământul primar pe platforme precum: Genially, SCAMPER, Cospace Edu, Minecraft, Scratch, Learning Apps, Educaplay;</i>- <i>analizarea unor platforme și instrumente digitale ce pot fi utile în procesul de predare-învățare-evaluare în învățământul primar: Mentimeter/ Poll Everywhere/ Kahoot/ Educaplay/ Way Ground/ Learning Apps/ Padlet/ Prezi/ MindUp;</i>- <i>proiecte pe echipe de lucru: elevii vor prezenta idei de activități educative simple, adaptate situației și vârstei, pornind de la anumite elemente de conținut specifice Curriculumului pentru învățământul primar;</i>- <i>utilizarea unor instrumente digitale în elaborarea unor activități educative simple (Canva, Genialy, Livresq, Prezi, Slido, PearDeck etc.);</i>- <i>elaborarea unor posibile intervenții educaționale care sprijină includerea copiilor cu nevoi speciale (ex: copiii neurodiverși, copiii proveniți din medii socio-economice defavorizate, copiii aparținând minorităților etnice, copiii cu potențial aptitudinal înalt);</i>- <i>implicarea elevilor în organizarea momentelor de rutină din școală (primirea elevilor, aranjarea materialelor, tranziții între activități);</i>- <i>realizarea unei secvențe educative sub îndrumarea cadrului didactic;</i>- <i>participarea activă la activități integrate / proiecte tematice/ serbari/ festivaluri;</i>- <i>organizarea unor jocuri didactice adaptate particularităților de vârstă;</i>- <i>utilizarea resurselor digitale pentru sprijinul activităților educative (ex: LearningApps, InfinitEdu/ Aplicația SMART, UNICEF – pentru prezentări interactive și jocuri);</i>- <i>reflectarea asupra propriei activități prin completarea fișei de autoevaluare: „Ce am învățat din activitatea de azi?”;</i>- <i>realizarea unui portofoliu de practică – care să cuprindă fișe de observație, planuri de lecție, resurse digitale și reflecții personale asupra propriei activități.</i>

CG 3 - Realizează activități cu specific educațional, utilizând o diversitate de abordări metodologice, adecvate nivelurilor de școlaritate și contextelor de activitate pedagogică

<p>CS.3.1. Aplică metodele, mijloacele și formele de organizare adaptate particularităților individuale ale copiilor și contextelor în care se desfășoară practica pedagogică</p>
--

- elaborarea unei diagrame Venn pe baza unor lecții observate (metodele tradiționale vs. metodele moderne/ materialele didactice tradiționale vs. materialele digitale);
- exercițiu de reflecție colaborativă: elevii postează pe Padlet exemple de bune practici educaționale și propun alternative;
- crearea unui portofoliu digital reflexiv (Google Sites, Canva eBook) cu analize și propuneri de îmbunătățire a metodelor de învățământ;
- simularea în echipă: re-proiectarea unei lecții pentru un grup de elevi cu nevoi educaționale speciale (ex. adaptare de materiale, metode vizuale);
- utilizarea aplicației Miro pentru a colabora la un plan vizual de îmbunătățire a unei activități educative (ce menținem / ce schimbăm / ce adăugăm);
- utilizarea inteligenței artificiale (chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, Notebook, Chat GPT) pentru crearea unor scenarii didactice urmată de dezbateri: Ce menținem? Ce schimbăm? Ce adăugăm?;
- crearea unui podcast educațional de grup: „Ce metode funcționează cel mai bine în învățământul primar incluziv?”.

CS.3.2. Analizează eficiența diferitelor abordări și strategii metodologice (metode de predare-învățare-evaluare) folosite la clasă pentru a asigura atingerea rezultatelor așteptate ale învățării (competențe specifice și generale) în relație cu domeniile de conținut/disciplinele studiate prevăzute în curriculumul pentru învățământul primar

- utilizarea inteligenței artificiale generative, precum chatbot-uri de tip Copilot, Diffit, Notebook, Chat GPT) pentru elaborarea unor scenarii didactice urmată de discuții dirijate din partea profesorului coordonator de practică: Ce menținem?; Ce schimbăm?; Ce adăugăm?;
- implementarea în cadrul practicii pedagogice a unui proiect de comunicare digitală (podcast, vlog sau blog tematic) pornind de la subiectul/tema: „Impactul educației asupra școlarului mic”;
- aplicarea tehnicii incidentului critic pornind de la tema: „Importanța școlarității mici în pregătirea elevului pentru viață”;
- atelier reflexiv: grupurile de elevi analizează un studiu de caz (situație de învățare), aplică metode diferite și discută rezultatele – se realizează o prezentare.

CG 4 - Evaluează rezultatele învățării beneficiarilor și impactul implementării activităților educaționale

CS.4.1. Explică legătura dintre obiectivele activităților educative și metodele, tehnicile sau instrumentele de evaluare utilizate

- observarea activităților educative desfășurate de cadrul didactic, identificând obiectivele de învățare urmărite;
- completarea unei fișe de corespondență între obiectivele propuse și instrumentele de evaluare folosite (observare sistematică, conversație, fișe, jocuri evaluative);
- analiza în perechi a modului în care metodele de evaluare sprijină atingerea obiectivelor;
- elaborarea unei diagrame Venn: „Evaluarea tradițională vs. evaluarea formativă în învățământul primar”;
- utilizarea unei platforme digitale (Padlet, Miro) pentru a colecta exemple de instrumente de evaluare eficiente în învățământul primar;
- exercițiu reflexiv: explicarea, pe scurt, a relației obiectiv – activitate didactică – evaluare într-un mini-portofoliu digital reflexiv.

CS.4.2. Analizează metode și tehnici simple de evaluare a activităților educaționale și a progresului având ca reper curriculumul pentru învățământ primar

- analiza conținutului unor fișe de evaluare din perspectiva unor criterii diferite (raportarea la vârsta elevilor, complexitate, formulare clară, concentrate pe competențe, nu pe memorare, cu grad progresiv de dificultate);
- analizarea unor teste sau fișe de lucru reale și identificarea tipurilor de itemi (obiectivi, semiobiectivi, subiectivi), argumentând care dintre ei sunt mai potriviți pentru ciclul primar;
- aplicarea metodelor moderne de evaluare formativă: Exit ticket (Ce ai învățat azi?/ Ce nu ai înțeles?/ Ce întrebare ți-a rămas?), Semaforul învățării (verde- am înțeles, galben- am înțeles parțial, roșu- am nevoie de ajutor), Thumbs up/Side/Down (Degetul mare), Autoevaluarea vizuală (smiley faces), Jurnalul de învățare;
- utilizarea instrumentelor digitale (Google Forms, Canva, Genially, LearningApps) pentru elaborarea de fișe evaluative adaptate nevoilor elevilor;
- observarea modului în care învățătoarea/profesorul pentru învățământ primar adaptează conținuturile în funcție de progresul observat la elevi;
- completarea unei fișe de analiză a progresului (inițial – intermediar – final);
- discuție ghidată/reflecție colectivă: „Cum ne arată evaluarea progresul elevilor? Ce schimbăm în desfășurarea activităților educaționale?”;
- realizarea unui portofoliu reflexiv: „Ce metode de evaluare susțin mai bine progresul individual al elevului?”;

- *simulare în echipă: adaptarea unei intervenții educative în funcție de datele obținute din evaluare (ce menținem, ce schimbăm, ce adăugăm);*
- *utilizarea inteligenței artificiale generative (Copilot, Diffit, NotebookLM) pentru propunerea unor modalități alternative de adaptare a strategiilor educative pe baza rezultatelor evaluării;*
- *realizarea unei hărți vizuale în aplicația Canva: „Cum putem evalua eficient în învățământul primar?”.*

CG 5 - Reflectează critic asupra activității profesionale, a contribuției personale, a oportunităților de îmbunătățire și evoluție în carieră

CS.5.1. Analizează propriile trăsături, atitudini și comportamente manifestate în contexte educaționale, raportându-le la profilul cadrului didactic

- *completarea unui jurnal reflexiv zilnic privind activitățile observate și modul personal de raportare la acestea (atitudini, emoții, reacții profesionale);*
- *realizarea unei autoanalize scrise privind competențele personale (comunicarea, empatie, răbdare, spirit de echipă) și corelarea lor cu profilul cadrului didactic;*
- *elaborarea unei diagrame SWOT personale (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări) referitoare la rolul propriu în procesul educațional;*
- *utilizarea unui instrument digital de reflecție (Google Forms, Padlet, Mentimeter, Nearpod, Sutori) pentru a colecta feedback colegial și autoevaluări;*
- *redactarea unui eseu reflexiv (imaginativ): „Eu, profesorul pentru învățământ primar...”.*

CS.5.2. Evaluează importanța activităților de practică pentru formarea competențelor profesionale specifice învățământului primar

- *realizarea unei sinteze personale privind competențele formate în perioada de practică (comunicare, empatie, planificare, adaptare, reflecție critică);*
- *elaborarea unui portofoliu digital de practică (Canva eBook, Google Sites, PowerPoint) care include observații, reflecții, analize de activitate și feedback de la mentor;*
- *prezentarea în echipă a unui poster digital sau podcast reflexiv: „Ce am învățat din practica pedagogică și cum mă pregătește pentru viitoarea carieră?”;*
- *realizarea unui mind map sau infografic digital despre competențele dezvoltate (creativitate, empatie, gândire critică, adaptabilitate);*
- *utilizarea aplicațiilor de inteligență artificială generativă (Chat GPT, Diffit, NotebookLM) pentru redactarea unui plan personal de dezvoltare profesională;*
- *elaborarea unei grile de corelare între activitățile observate și competențele profesionale dezvoltate;*
- *reflecție finală: „Cum a contribuit experiența de practică la formarea identității mele profesionale ca viitor învățător/profesor pentru învățământ primar?”.*

CONȚINUTURI

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Specificul instituțiilor și organizațiilor educaționale	<p>1.1. Schimbările la nivel organizațional. Moduri de organizare și conducere a activității la nivelul instituției de practică</p> <p>1.2. Documente de reglementare a activității personalului din instituțiile de învățământ</p> <p>1.3. Documente curriculare specifice contextului educațional din învățământul primar (condica de evidență a activității didactice, caietul de observații asupra elevilor, portofoliul educațional și respectiv portofoliul individual, fișa pentru aprecierea progresului elevului)</p>
2. Activități și intervenții educaționale în învățământul primar	<p>2.1. Asistență la activitățile didactice conduse de învățătoare și la rezolvarea de către aceasta a unor probleme curente; consemnarea observațiilor în caietul de practică</p> <p>2.2. Participarea la analiza lecțiilor și a altor activități asistate</p> <p>2.3. Observarea comportamentului elevilor în timpul lecțiilor și al pauzelor</p> <p>2.4. Implicarea în desfășurarea unor activități școlare alături de cadrul didactic: primirea elevilor, distribuirea materialului didactic etc.</p>
3. Planificarea, desfășurarea și evaluarea intervențiilor educaționale	<p>3.1. Conceperea și elaborarea unor materiale suport pentru activitatea didactică: fișe de lucru, fișe de evaluare, jocuri didactice etc.</p> <p>3.2. Proiectarea activităților didactice, ținând cont de specificațiile curriculumului și de caracteristicile clasei</p> <p>3.3. Desfășurarea unor secvențe de activitate didactică asistate de învățătoare : verificarea temelor pentru acasă, supravegherea jocurilor elevilor etc.</p> <p>3.4. Utilizarea materialelor didactice și a resurselor educaționale digitale</p> <p>3.5. Modalități specifice de monitorizare a progresului și evaluare în învățământul primar, înregistrarea rezultatelor evaluării prin instrumente digitale</p>
4. Reflecția profesională asupra experiențelor de practică pedagogică	<p>4.1. Tehnici de reflecție metacognitivă și analiză/autoanaliză asupra cunoștințelor și experiențelor acumulate pe parcursul practicii pedagogice</p> <p>4.2. Instrumente de înregistrare/consemnare a experiențelor și reflecțiilor din cadrul practicii pedagogice (jurnale de practică, grile și fișe de observare, portofoliul elevului practicant etc.)</p>

SUGESTII METODOLOGICE

Practica pedagogică reprezintă un pilon fundamental în formarea viitorilor profesori pentru învățământul primar, deoarece consolidează cunoștințele teoretice și sprijină dezvoltarea competențelor profesionale și a aptitudinilor specifice necesare în activitatea de la clasă. Prin participarea constantă la activități de observare, analiză și aplicare practică, elevii își exersează spiritul de observație, își cultivă toleranța și răbdarea în lucrul cu copiii de vârstă școlară mică, își dezvoltă abilitățile de comunicare cu elevii, colegii și părinții și își pun în valoare creativitatea și natura lejeră ludică, indispensabile pentru adaptarea conținuturilor la particularitățile ciclului primar. Totodată, practica sprijină formarea unei gândiri analitice și reflexive, necesară pentru a înțelege și gestiona adecvat dinamica unei clase.

În conceperea programei s-au avut în vedere: schimbările sociale, digitalizarea, starea de bine a elevului și a profesorului, cât și dobândirea gradată a competențelor, raportată la specificul vârstelor, în dobândirea unor competențe generale, a celor transversale, a competențelor autoreflexive ce însoțesc pe parcursul liceului și în parcursul profesional fiecare absolvent al profilului pedagogic..

Programa vine cu o serie de exemple a activităților de învățare menite să sprijine profesorul sau orice persoană din acest domeniu și nu numai, ce dorește să găsească strategiile optime în formarea competențelor profesionale, punând pe primul plan aplicarea, gândirea critică, derularea unor secvențe a unor microproiecte. Se dorește ca prin lectura personalizată a programei, fiecare cadru didactic să valorifice creativitatea de care dă dovadă, dar și punerea elevului în situații de învățare autentice. Unele dintre activitățile de învățare au la bază propuneri sau exemple de bună practică generate din activitatea de practică pedagogică derulată pe parcursul mai multor ani.

Întregul proces se desfășoară într-un mediu incluziv și stimulat, în care fiecare intervenție observată sau aplicată contribuie la fundamentarea unei culturi profesionale solide. Scopul central este formarea unui set coerent de competențe care să permită organizarea, desfășurarea și evaluarea unor activități didactice eficiente, adaptate diversității elevilor și cerințelor pedagogiei actuale.

Organizarea practicii include și un spațiu de personalizare, deoarece o parte din orele alocate pot fi folosite pentru aprofundarea unor arii curriculare în care elevii întâmpină dificultăți, pentru remedierea unor abilități practice – precum realizarea unei planificări calendaristice sau proiectarea unei unități de învățare – ori pentru dezvoltarea unor proiecte interdisciplinare relevante. Practica individuală permite interacțiuni directe cu profesorul mentor și cu elevii, oferind un feedback detaliat și recomandări adaptate nivelului de formare al fiecărui practicant. Astfel, procesul devine totodată un exercițiu autentic de individualizare a demersului didactic.

În derularea practicii, **se recomandă** utilizarea metodelor care stimulează reflecția, analiza critică și motivația față de profesia didactică. Observarea rămâne instrumentul fundamental de cunoaștere a mediului școlar, a strategiilor didactice folosite la clasă și a modului în care este gestionată activitatea elevilor. Aceasta poate fi completată cu studiul de caz, care permite înțelegerea unor situații particulare din practica educațională, și cu discuțiile colective, în care elevii practicanți analizează împreună, alături de mentor, exemplele de bune practici observate. Activitățile de tipul jocului de rol, simulării, scenariilor educaționale sau incidentului critic oferă contexte sigure pentru exersarea diverselor roluri ale cadrului didactic, pregătind viitorii profesori pentru provocările reale întâlnite la ciclul primar.

Integrarea tehnicilor interactive de analiză a documentelor curriculare contribuie la formarea unei înțelegeri profunde a planurilor-cadru, programelor școlare și altor documente de politică educațională. La acestea se adaugă evaluarea cu caracter formativ, care susține reflecția metacognitivă și o raportare realistă la propriul progres. Portofoliile de practică, jurnalele de observare și instrumentele de analiză devin astfel modalități productive de monitorizare a evoluției și de clarificare a opțiunilor metodologice. Autoevaluarea și interevaluarea sunt încurajate prin utilizarea unor criterii clare, centrate pe competențe.

În completarea activităților desfășurate la clasă, educația nonformală și implicarea în viața școlii – prin voluntariat, proiecte educaționale sau evenimente școlare – susțin dezvoltarea competențelor sociale și civice, contribuind la maturizarea profesională a elevilor practicanți. În clasa a X-a, implicarea directă în secvențe didactice scurte, sub îndrumarea mentorului, facilitează formarea limbajului didactic, înțelegerea etapelor unei lecții și consolidarea legăturilor dintre teorie și practică.

Tehnologia digitală ocupă, de asemenea, un loc important în practica pedagogică. Instrumente precum Padlet, MindMeister, Classroom Screen sau Kahoot! sprijină organizarea materialelor, elaborarea proiectelor și realizarea activităților de evaluare sau feedback într-un mod modern și accesibil elevilor.

Prin toate aceste componente, practica pedagogică se constituie într-un spațiu complex și coerent de formare profesională, în care elevii sunt sprijiniți să integreze cunoștințele psihopedagogice cu experiența directă la clasă, pregătindu-se astfel în mod autentic pentru rolul exigent și creativ al profesorului

din învățământul primar.

Portofoliul de practică pedagogică la care se face referire în paragraful anterior este recomandat să fie realizat încă de la clasa a IX-a și să fie folosit pe întreaga durată a practicii pedagogice, respectiv până la clasa a XII-a.

Această activitate reprezintă un spațiu aplicativ esențial pentru integrarea cunoștințelor teoretice dobândite la disciplinele psihopedagogice. Adicional, aceasta poate integra și componente de educație nonformală, prin implicarea elevilor în activități de voluntariat, proiecte educaționale, proiecte tematice etc. O astfel de abordare poate contribui la dezvoltarea competențelor sociale, civice și profesionale ale elevilor, facilitând tranziția de la etapa de observare la implicarea directă în activitățile educaționale pe parcursul stagiilor ulterioare de practică.

Pentru practica pedagogică derulată în cadrul orelor din clasa a X-a considerăm că este util ca elevul să poată derula scurte secvențe din cadrul unor activități, sub îndrumarea mentorului de practică, deoarece obiectivul acestei activități este atât formarea competențelor specifice, dezvoltarea limbajului specific, corelarea conținuturilor disciplinelor și metodicilor parcurse.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Bocoș, M. (2017). *Didactica disciplinelor pedagogice. Suporturi pentru formarea profesorilor*. Iași: Editura Polirom.
- Bocoș, M.-D. (2013). *Instruirea interactivă. Ghidul profesorului*. Iași: Ed. Polirom.
- Bocoș, M. (2002). *Cercetarea pedagogică: metodologie, instrumente, aplicații*. Iași: Editura Polirom
- Cadrul de referință al Curriculumului Național (2025).
- Cadrul European al Calificărilor (EQF) și conceptul de Competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (Recomandarea Consiliului din 2018).
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom
- Chiș, V. (2001). *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Cucos, C. (2008). *Teoria și metodologia instruirii*. Iași: Editura Polirom.
- Dulamă, M.E. (2002). *Metode, strategii și tehnici de predare-învățare-evaluare*. Cluj-Napoca: Editura Clusium.
- Ezechil, L., Păiși Lăzărescu, M. (2015). *Laborator preșcolar*. București: Editura V&I Integral
- Ghiduri și îndrumătoare de practică pedagogică (Elaborate de Colegiile Naționale Pedagogice sau Ministerul Educației).
- Iucu, R.B. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Editura Polirom.
- Jinga, I., Istrate, E. (coord.) (2008). *Manual de pedagogie*. București: Editura All.
- Legea Învățământului Preuniversitar nr. 198/2023.
- Lemeni, G., Porumb, M. (coord.) (2004). *Consiliere școlară. Ghid de intervenție*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
- Neacșu, I. (2015). *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași: Editura Polirom.
- Oprea, C.L. (2007). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Ordin nr. 7.386/11.11.2024 pentru aprobarea *Profilului și standardelor profesionale ale cadrului didactic din învățământul preuniversitar, pe etape de carieră și pe niveluri de învățământ*.
- ~~Pânișoară, I.O. (2015). *Comunicarea eficientă*. Iași: Editura Polirom.~~
- Piaget, J. (1978). *Judecata morală la copil*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Programele școlare în vigoare pentru ciclul primar (Clasele P-IV).
- Profilul de formare al absolventului de liceu (conform filierei vocaționale, profil pedagogic). Recomandările Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01).
- Rogoz, N. (2014). *Proiectarea curriculum-ului din perspectiva constructivismului. Noi tendințe și sugestii metodologice*. Iași: Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”.
- Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Iași: Editura Polirom.
- ~~Stoica-Constantin, A. (2004). *Creativitatea pentru studenți și profesori*. Iași: Ed. Institutul European~~

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Șarlea Iuliana	profesor grad I	Colegiul Național "Inochentie Micu Clain", Blaj
Mărginean Raluca Roxana	profesor grad I	Liceul de Muzică "Tudor Jarda", Bistrița
Nicolae Isabela Mihaela	profesor grad I	Colegiul Național "Elena Cuza", București, sector 6

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Moșoiu Oana	Lect.univ.dr.	Universitatea din București	Coordonator științific
Rogoz Nicoleta	Lect.univ.dr.	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași	Coordonator științific
Iordache Georgeta	Prof. dr.	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil